

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **S. K.**, zast. JUDr. Wieslawem Firlou, advokátem se sídlem U Stromovky 11, Havířov - Město, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2011, č. j. OAM-389/VL-18-PA03-2009, ve věci mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 2. 2012, č. j. 63 Az 11/2011 - 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatele JUDr. Wieslawu Firlovi, advokátovi se sídlem U Stromovky 11, Havířov - Město, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2 880 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2011, č. j. OAM-389/VL-18-PA03-2009. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl, že se stěžovateli mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě

„rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Stěžovatel v kasační stížnosti napadl shora uvedený rozsudek krajského soudu z kasačních důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Má za to, že splnění podmínky přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. je dáno vlivem posuzovaných otázek na obecné rozhodování soudů v oblasti mezinárodní ochrany. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany spatřuje stěžovatel v nepříznivém postoji gruzínské společnosti k jehovistické víře, kterou nyní vyznává, a tudíž v reálné obavě z pronásledování z důvodu náboženského vyznání. Pronásledování mu přitom hrozí jak ze strany soukromých osob – jeho rodiny, tak i ze strany nejrůznějších netolerantních či fanatických skupin.

Dále stěžovatel zdůrazňuje, že v rámci soudního řízení předložil lékařské zprávy prokazující jeho nepříznivý zdravotní stav, pro který mu není v současné době lékaři doporučeno kamkoliv vycestovat. Onemocnění plic a srdce, kterými stěžovatel trpí, přitom vyžadují další diagnostiku a léčbu.

Z uvedených důvodů stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný využil svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti. Dle jeho názoru jsou napadený rozsudek i správní rozhodnutí vydány v souladu s právními předpisy a pro jejich zrušení není ani v návaznosti na stížní body dán zákonný důvod. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nespatřuje ve skutečnostech namítaných stěžovatelem v kasační stížnosti přesah jeho vlastních zájmů, a to v mezích vetyčených výše citovaným usnesením prvního senátu zdejšího soudu.

Dle ustálené judikatury zdejšího soudu je poskytnutí azylu zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Zákon o azylu umožňuje udělení mezinárodní ochrany pouze ve výjimečných případech, kdy je žadatel ve své zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu možného porušení práv. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvládnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72).

Stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany výslovně uvedl, že opustil svoji vlast v roce 2009, neboť měl rodinné obtíže. Má nemocnou manželku, neměl práci, a proto odcestoval na Ukrajinu, aby práci našel tam. To se mu nepodařilo, proto odjel hledat práci do České republiky. V průběhu svého pobytu na Ukrajině přestoupil na víru Svědků Jehovových, z čehož plynou jeho stávající rodinné problémy, neboť děti i manželka s touto jeho novou vírou nesouhlasí.

Nejvyšší správní soud předesílá, že zákon o azylu umožňuje udělení mezinárodní ochrany pouze ve výjimečných případech, kdy je žadatel ve své zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Ze shora uvedeného je však zřejmé, že stěžovateli žádný z azylově relevantních důvodů nespovídá.

Dle konstantní judikatury zdejšího soudu nemohou být ekonomické důvody (tj. odjezd „za práci“) důvodem pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany. Ve stručnosti lze blíže odkázat např. na rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, či ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, nebo rozsudek ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64.

Obava stěžovatele z projevů nesouhlasu jeho rodiny, či jiných blíže neurčených skupin obyvatel Gruzie, rovněž nemůže být bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Udělení mezinárodní ochrany je vyhrazeno zcela výjimečným případům a nelze ji pojímat jako ochranu před jakýmkoliv negativním jevem, jenž se ve vztahu ke stěžovateli v zemi jeho původu odehrává (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46). Problémy, které by stěžovateli mohly teoreticky hrozit ze strany shora uvedených osob, jsou ryze soukromého charakteru.

Za pronásledování nebo odůvodněný strach z něho, jako důvod pro poskytnutí mezinárodní ochrany, lze považovat jen takovou situaci, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k systematickému odmítání poskytnutí ochrany jednotlivcům před výhrůžkami či činy soukromých osob (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, publikovaný pod č. 1347/2007 Sb. NSS). Pronásledováním ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu by v takovém případě byl pouze stav, kdy by ohrožení života

či svobody bylo přičitatelné státní moci, která by byla jeho původcem či jej podporovala nebo tolerovala, případně by nebyla schopna proti němu zakročit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 2 Azs 15/2004 - 72, nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54). Ze spisového materiálu, který byl Nejvyššímu správnímu soudu předložen, však neplyne, že by se o některou ze shora uváděných situací mělo jednat.

Lze tak uzavřít, že žádný z důvodů tvrzených stěžovatelem není z hlediska ustanovení § 12 zákona o azylu relevantní.

K otázce možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že tato specifická forma mezinárodní ochrany je vyhrazena pouze pro případy zvláštní. Není na něj právní nárok a rozhodnutí o něm je otázkou uvážení správního orgánu, míra volnosti této úvahy je limitována pouze zákazem libovůle. Nejvyšší správní soud však takové pochybení v úvaze správního orgánu ani v jeho procesním postupu neshledal. Smyslem institutu humanitárního azylu je možnost poskytnout azyl žadateli i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Z lékařských zpráv, které stěžovatel doložil, však neplyne, že by některá ze shora uvedených situací v projednávané věci nastala.

Dle ustanovení § 14a zákona o azylu se žadateli, který nespĺňuje důvody pro udělení azylu, udělí doplňková ochrana, existují-li v jeho případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je občanem, hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Jaké situace jsou podle zákona považovány za vážnou újmu, stanoví taxativní výčet v § 14a odst. 2 zákona o azylu, stěžovatel ovšem neprokázal, že by mu po návratu do země původu nebezpečí vážné újmy hrozilo.

Prostý nesouhlas rodinných příslušníků s jeho vírou, ani zcela nekonkrétní a hypotetická obava z neurčitých skupin osob nesouhlasících s vírou Svědků Jehovových, nelze považovat za vážnou újmu ve smyslu shora uvedeného ustanovení zákona o azylu.

Zdejší soud ověřil, že se žalovaný otázkou udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu dostatečně zabýval, v dostatečném rozsahu zjistil skutkový stav věci a opatřil si důkazy. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že dle konstantní judikatury zjišťuje správní orgán skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41).

Se stěžovatelem byl pohovor veden za účasti tlumočnice z ruského jazyka, k protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany neměl žádné připomínky ani neřádal jeho doplnění. Rozhodnutí správního orgánu je velmi podrobně odůvodněno a zabývá se všemi stěžovatelem tvrzenými skutečnostmi i ve vztahu k otázce udělení doplňkové ochrany.

Nejvyšší správní soud současně vyhodnotil, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem

neodchyluje od výše uvedené konstantní judikatury. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hraří hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatele, JUDr. Wieslaw Firla, advokát se sídlem U Stromovky 11, Havířov - Město, doložil Nejvyššímu správnímu soudu vyúčtování odměny a náhrady hotových výdajů, sestávající se z 1 úkonu právní služby v hodnotě 2 100 Kč, spočívajícího v sepisu kasační stížnosti dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží i náhrada hotových výdajů dle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby. JUDr. Firla je dle sdělení soudu plátcem daně z přidané hodnoty, celková výše přiznané odměny proto činí 2 880 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2012

JUDr. Radan Malík
předseda senátu